

ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У США

***МАРЕНИЧ Т.Г., Д.Е.Н., ПРОФЕСОР,
ЛУЦЕНКО О.А., К.Е.Н., ДОЦЕНТ, ПОЛИВАНА Л.А., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

У сучасних умовах ведення обліку розуміння принципів функціонування американської системи фінансового обліку набуває особливого значення. Співпраця українських підприємців з партнерами з США неодмінно потребує здатності розуміти надану ними звітність, і в свою чергу надавати звітність у форматі, прийнятому на американському ринку.

Традиційно в американській літературі з обліку сутність фінансового обліку трактується так: фінансовий облік - процес обліку, який закінчується підготовкою фінансової звітності щодо підприємства в цілому, яка використовується як зовнішніми, так і внутрішніми користувачами. Ця звітність забезпечує послідовну і безперервно виражену в грошовому вимірі історію економічних ресурсів і зобов'язань підприємства й економічної діяльності, яка змінює ці ресурси або зобов'язання [1].

В американських підручниках облік поділяють на чотири підвиди:

- 1) фінансовий облік (financial accounting);
- 2) управлінський облік (managerial accounting);
- 3) податковий облік (tax accounting);
- 4) облік в некомерційних організаціях (non-commercial accounting), який носить умовний характер.

Система американського обліку розвивалася тривалий час. Поняття фінансового обліку з'явилося з внутрішньофірмового обліку на малих підприємствах, при їх перетворенні у великі. Під час їх розвитку не існувало єдиної концепції обліку. Розвиток відбувався поступово, і всі принципи, методи і процедури розроблялися в міру необхідності. В обліковій теорії США виділяються три періоди розвитку:

- неформальний період (до початку 30-их р. минулого століття);
- період вирішення проблем;
- виникнення FASB і розвиток концептуальної основи фінансового обліку.

Професія дипломованого бухгалтера (certified public accountant – CPA) сформувалася і досягла певного рівня розвитку в неформальний період. Однак, рішення бухгалтерів базувалися не на формалізованих правилах, а на інтуїції та досвіді бухгалтера, обсяг і форми розкриття інформації визначалися менеджментом довільно. Тому між різними підприємствами виникали суттєві різниці у фінансовій звітності, які не мали закономірний характер, а були наслідком випадкових причин, і взаємні зіставлення підприємств були практично неможливі.

У 1934р. створено Комісію з цінних паперів (Securities and Exchange Commission – SEC) [2]. З тих пір розпочалися спроби створення стандартів, яких могли б дотримуватися представники бухгалтерської професії. Був заснований Американський Інститут Бухгалтерів (American Institute of Accountants), пізніше перетворений в Американський Інститут присяжних Бухгалтерів (American Institute of Certified Public Accountants), який зіграв велику роль в розробці американських стандартів обліку.

Після кризи 30-х років минулого століття стала очевидною необхідність створення загальноприйнятих бухгалтерських принципів для того, щоб користувачі мали реальну інформацію про діяльність компаній. З цією метою у 1939 р. був створений комітет з бухгалтерських процедур (Committee on Accounting Procedure – CAP) [3]. Основним завданням комітету було зменшення різночитань і невідповідностей у бухгалтерській документації. Комітет випускав Бюлетені бухгалтерських досліджень і ці документи стали базою для створення бухгалтерських стандартів США.

У 1958 році був створений Комітет з бухгалтерських принципів (Accounting Principles Board – APB). Основним завданням Комітету було створення концептуальних основ бухгалтерського обліку, визначення необхідних і доречних практичних методів обліку для вирішення певних бухгалтерських проблем. Офіційні рішення APB випускалися у формі Думок (Opinions APB), Положень (Statements APB) та облікових інтерпретацій (Accounting Interpretations AICPA).

Американська бухгалтерська асоціація (American Accounting Association) [4] – це асоціація професорів і викладачів бухгалтерського обліку і бухгалтерів-практиків, основною метою, якої є розвиток теорії бухгалтерського обліку, ініціювання і фінансування наукових досліджень в області бухгалтерського обліку, поліпшення викладання обліку. Асоціація здійснює свою діяльність через комітети, публікує монографії, звіти комітетів і періодичні видання.

У 1973 році була створена незалежна організація – Рада з розробки стандартів фінансового обліку США (FASB – Financial Accounting Standards Board). Це новий незалежний орган, який займається розробкою стандартів обліку [5]. Рада випускає ряд документів, що регулюють ведення обліку в США.

З виникненням FASB пов'язана розробка Концептуальної основи (Conceptual framework) фінансового обліку, в якій у міру можливостей були інтегровані й уніфіковані основоположні принципи бухгалтерського обліку. Положення (Statements) FASB формують основу основних принципів фінансового обліку в США.

В даний час FASB є основною організацією, яка розробляє стандарти обліку в США і випускає цілий ряд документів, які стандартизують практику обліку:

- положення про концепції фінансового обліку (Statements of financial accounting concepts);
- положення про стандарти фінансового обліку (Statements of financial accounting standards);
- інтерпретації (тлумачення) (Interpretations);
- технічні бюлетені (Technical Bulletins);
- положення робочої групи з питань, які виникають (Emerging Issues Task Force Statements).

У США законодавчою базою для загального регулювання фінансового обліку та звітності є декілька законів. Будь-який звіт аудитора повинен відповідати загальноприйнятим принципам обліку GAAP – Generally Accepted Accounting Principles [6]. Загальноприйняті принципи обліку (GAAP) - це система бухгалтерських стандартів і процедур, які мають свою структуру ієрархії. Ця система об'єднує певним чином документи, що розробляються вищезазначеними організаціями за їх значимістю.

Необхідність розгляду американського досвіду фінансового та управлінського обліку сьогодні не викликає сумнівів. Це актуально не тільки для підприємств, які намагаються знайти партнерів за кордоном, так і для всього суспільства. Для всього суспільства це має сенс, бо можна використовувати цей досвід в процесі зміни і пристосування вітчизняного бухгалтерського обліку до реалій сучасної економіки.

Література.

1. Carl.S Warren, James M. Reeve, Jonathan E. Duchac. Accounting, 25e, 2014, 2012, South-Western, Cengage learning, USA, p.870.

2. Офіційний сайт Комісії з цінних паперів і бірж США [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.usa.gov/federal-agencies-and-exchsng-e-commission>.

3. Richard C. Adkerson gallery on the SEC. Role in Accounting Standarts Setting [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.sechistorical.org>.

4. Офіційний сайт Американської бухгалтерської асоціації професорів і викладачів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.aaahg.org>.

5. Офіційний сайт Ради з розробки стандартів фінансового обліку США [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.aaahg.org>.

6. Офіційний сайт стандартів фінансового обліку. Загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку США [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fasb.org>.

ФУНКЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЇХ РОЗВИТОК В СУЧАСНИХ УМОВАХ

***АВРАМЕНКО С.В., СТУДЕНТКА*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

У сучасних умовах, коли Україна прагне до інтеграції у світову економіку, зростають роль і значення бухгалтерського обліку, оскільки зростає потреба всіх рівнів управління в достовірній і своєчасній інформації про господарську діяльність кожного економічного суб'єкта. Інформація як продукт обліку необхідна для прийняття управлінських рішень, відповідно, бухгалтерський облік є засобом і функцією управління підприємством.

Для бухгалтерського обліку, як елемента системи управління, характерні певні функції. Більшістю вчених виділяються найважливіші функції: інформаційна, контрольна та аналітична. До таких науковців належать М.С. Пушкар [1], В.С. Лень та В.В. Гливенко [5]. Швець В.Г. додає до зазначених функцій оціночну [6]. Група вчених визначають вісім функцій обліку: інформаційну, контрольну, оціночну, аналітичну, управлінську, захисну, слідоутворювальну, зворотного зв'язку [2].

** Науковий керівник: Маренич Т.Г., д.е.н., професор*